

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра публічного управління та економіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту
_____ **В.Г. Горник**
_____ 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“КОНЦЕПЦІЇ ТА МОДЕЛІ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ”**

освітній рівень   Доктор філософії

галузь знань   28 Публічне управління та адміністрування

спеціальність
(спеціалізація)   281 Публічне управління та адміністрування

освітня програма   Публічне управління та адміністрування

тип дисципліни   Обов'язкова

Київ – 2021 рік

Розробник: О.Я.Немирівська, к.держ.упр., доцент, доцент кафедри публічного управління та економіки

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та економіки

Протокол від 7 жовтня 2021 року № 3

Завідувач кафедри публічного
управління та економіки

С.О.Кравченко

Погоджено:
Гарант освітньої програми

С.О.Кравченко

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>		<i>Розподіл годин за навчальним планом</i>		
Кількість кредитів:	2	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	60		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	1	Лекції:	12	6
Семестр:	2	Практичні заняття:	8	4
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:		-
аудиторне:	1	Семінарські заняття:		
самостійна робота:	3	Самостійна робота:	40	50
Форма підсумкового контролю:	залік	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри публічного управління та економіки, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою nemyrivska.olena@tnu.edu.ua.

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
Наука публічного управління та адміністрування: стан та розвиток Методологія публічного управління	Механізми публічного управління у окремих сферах і галузях суспільного життя Відкрите врядування

Мета вивчення дисципліни:

Формування у аспірантів системи знань щодо класичних та сучасних уявлень про концепції і моделі публічної служби, набуття умінь та формування компетенцій, необхідних для їх використання при проведенні наукових досліджень.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 17 Знання теоретичних, правових і організаційно-управлінських основ публічної служби, сучасних концепцій і моделей її функціонування, вміння діагностувати проблеми та визначати напрями її розвитку, розробляти проекти рішень щодо публічної служби.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
ФК 4. Знання теоретичних, організаційно-правових	ПРН 17	ПРН 17		ПРН 17

засад, сучасних концепцій і моделей державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, здатність розробляти на цій основі ефективні механізми та технології функціонування публічної служби.				
--	--	--	--	--

Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Основи публічної служби, її концепції та моделі

Тема 1.1. Сутність публічної служби та її класичних концепцій

Підходи до визначення публічної служби. Правовий, організаційний, економічний, культурний, соціальний інститути публічної служби. Специфіка термінологічного застосування. Характеристика та особливості класичних концепцій публічної служби: раціональна, східна (імперська), марксистська, реалістична.

Тема 1.2. Моделі та види публічної служби

Види публічної служби. Вплив правової системи та державного устрою на формування національних моделей публічної служби. Історичні підвалини систем рекрутування службовців: Spoil system («здобичі») та Merits system («заслуг»). Підходи до класифікації моделей державної служби: організаційні (централізована та децентралізована), за рівнем відкритості (кар'єрна (закрита) та посадова (відкрита)), регіональні (континентальна та англосаксонська).

Розділ 2. Сучасний стан та основні чинники трансформації вітчизняної моделі публічної служби

Тема 2.1. Сучасні світові тенденції у реформуванні публічної служби

Чинники формування «поствеберівської» моделі публічної служби. Концепція «нового публічного управління» (New Public Management) й подальші зміни та їх вплив на розуміння призначення та функціонування сучасної держави. Напрями «якісний менеджмент» та «залучення та результати». Етичний аспект як основний чинник новітнього етапу реформування західних систем публічної служби: етичні режими, етичні кодекси, етична інфраструктура.

Тема 2.2. Трансформаційні процеси вітчизняної моделі публічної служби

Новели законодавства про державну службу: розмежування політичних та адміністративних посад, новітні підходи та складові до управління людськими ресурсами, запровадження програм розвитку персоналу, планування кар'єри та розвитку талантів, побудова ефективної системи професійного навчання державних службовців та лідерства. Перспективні нововведення в законодавстві про службу в органах місцевого самоврядування.

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин
	денна форма

1	Всього	у тому числі			
		л	п/лаб.	сем.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Основи публічної служби, її концепцій та моделей					
Тема 1.1. Сутність публічної служби та її класичних концепцій	10	4		2	4
Тема 1.2. Моделі та види публічної служби	10	2		2	6
Разом за розділом 1	20	6		4	10
Розділ 2. Сучасний стан та основні чинники трансформації вітчизняної моделі публічної служби					
Тема 2.1. Сучасні світові тенденції у реформуванні публічної служби	20	2		2	16
Тема 2.2 Трансформаційні процеси вітчизняної моделі публічної служби	20	4		2	14
Разом за розділом 2	40	6		4	30
Екзамен					
Усього годин	60	12		8	40

ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	заочна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/л аб.	се м.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Основи публічної служби, її концепцій та моделей					
Тема 1.1. Сутність публічної служби та її класичних концепцій	10			2	8
Тема 1.2. Моделі та види публічної служби	10	2			8
Разом за розділом 1	20	2		2	16
Розділ 2. Сучасний стан та основні чинники трансформації вітчизняної моделі публічної служби					
Тема 2.1. Сучасні світові тенденції у реформуванні публічної служби	20	2			18
Тема 2.2 Трансформаційні процеси вітчизняної моделі публічної служби	20	2		2	16
Разом за розділом 2	40	4		2	34
Екзамен					
Усього годин	60	6		4	50

4. Організація самостійної роботи студентів

4.1. Підготовка до семінарських занять

Тема 1.1. Сутність публічної служби та її класичних концепцій

Питання до семінарського заняття

1. .... Підходи до визначення публічної служби.
2. .... Правовий, організаційний, економічний, культурний, соціальний інститути публічної служби. Специфіка термінологічного застосування.
3. .... Характеристика та особливості класичних концепцій публічної служби: раціональна, східна (імперська), марксистська, реалістична.

Тема 1.2. Моделі та види публічної служби

Питання до семінарського заняття

1. Види публічної служби.
2. Вплив правової системи та державного устрою на формування національних моделей публічної служби.
3. Історичні підвалини систем рекрутування службовців: Spoil system («здобичі») та Merits system («заслуг»).
4. Підходи до класифікації моделей державної служби: організаційні (централізована та децентралізована), за рівнем відкритості (кар'єрна (закрита) та посадова (відкрита)), регіональні (континентальна та англосаксонська).

Тема 2.1. Сучасні світові тенденції у реформуванні публічної служби

Питання до семінарського заняття

1. Чинники формування «поствеберівської» моделі публічної служби.
2. Концепція «нового публічного управління» (New Public Management) й подальші зміни та їх вплив на розуміння призначення та функціонування сучасної держави. Напрями «якісний менеджмент» та «залучення та результати».
3. Етичний аспект як основний чинник новітнього етапу модернізації західних систем публічної служби: етичні режими, етичні кодекси, етична інфраструктура.

Тема 2.2. Трансформаційні процеси вітчизняної моделі публічної служби

Питання до семінарського заняття

1. Новели законодавства про державну службу: розмежування політичних та адміністративних посад, новітні підходи та складові до управління людськими ресурсами, запровадження програм розвитку персоналу, планування кар'єри та розвитку талантів, побудова ефективної системи професійного навчання державних службовців та лідерства, запровадження елементів контрактної моделі служби.
2. Нововведення законодавства про службу в органах місцевого самоврядування.

4.2. Матеріали для самоконтролю

Самостійна робота аспіранта у межах навчальної дисципліни «Концепції та моделі публічної служби» передбачає написання та захист ним творчої роботи до кожного розділу на одну з передбачених переліком тем за власним вибором. Виконання цієї роботи зорієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і семінарських занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів. Творча робота висвітлює результати самостійного обдумування аспірантами актуальних проблем функціонування та розвитку публічної служби в Україні. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і

можливі рекомендації для розв'язання проблеми.

Вимоги до захисту творчої роботи:

- творча робота повинна бути підготовлена кожним студентом індивідуально;
- виконана творча робота надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві не пізніше, ніж за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії;
- друкований варіант творчої роботи надається студентом під час захисту;
- результати написання творчої роботи презентуються студентом під час екзаменаційної сесії у формі короткої доповіді та відповідей на поставлені запитання;
- на захисті для доповіді надається 5 хв.

Структура творчої роботи.

У структурі творчої роботи виділяються такі основні складові частини.

1. Постановка проблеми:

- короткий аналіз сучасного стану публічного управління у частині, що стосується обраної теми есе, виділення суперечностей та недоліків, що зумовлюють проблему;
- чітке формулювання проблеми відповідно до виділених суперечностей та недоліків, основні складові проблеми;
- негативні наслідки того, що проблема не вирішується.

2. Шляхи вирішення проблеми:

- визначення підходів до вирішення проблеми;
- опис конкретних шляхів реалізації обраних підходів.

3. Значення для практики:

- позитивні зміни у галузі публічного управління внаслідок реалізації запропонованих підходів;
- позитивне значення цих змін для розвитку відкритого врядування.

4. Висновки, що коротко відображають результати проведеного студентом дослідження проблеми.

5. Перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Вимоги до оформлення творчої роботи.

Творча робота має бути роздрукована на білому папері стандартного формату А4. Розмір шрифту – 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш творчої роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва інституту; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема творчої роботи; прізвище, ім'я, по батькові аспіранта, курс, шифр академічної групи; рік написання творчої роботи. За титульним аркушем слідує план творчої роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг творчої роботи визначається вмінням студентом стисло і водночас вичерпно розкрити тему: показати значення проблеми, що розглядається, оцінити, як вона висвітлюється в спеціальній літературі та розв'язується на практиці, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 15-20 сторінок. Обов'язкова вимога: чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [2, с. 54] (перша цифра означає номер джерела у наведеному в кінці реферату списку літератури, а друга цифра – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в творчій роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Список використаної літератури (не менше 7 джерел) оформляється згідно з діючими правилами. Якщо інформація взята з мережі Інтернет, потрібно, як і для звичайної літератури, вказати автора, назву статті, а потім навести адресу сайту в Інтернеті. У творчій роботі мають бути обов'язково авторські пропозиції щодо вирішення проблеми, що розглядається. До тексту творчої роботи додається презентація у форматі Microsoft Power Point обсягом 10-12 слайдів, що відображає основні положення творчої роботи відповідно до його структури.

Перелік тем творчих робіт до розділу I

1. .... Охарактеризувати різноманітні підходи та визначення публічної

- служби.
2. .... Визначити, в чому полягає сутність правового, організаційного, економічного, культурного, соціального інституту публічної служби.
  3. .... Розкрити аспекти виникнення термінології державної служби.
  4. .... Концепція раціональної бюрократії (концепція Вебера - Вільсона)
  5. .... Концепція східного типу бюрократії (імперська)
  6. .... Марксистська концепція бюрократії
  7. .... Реалістична концепція бюрократії.
  8. .... Види публічної служби. Визначити основні критерії класифікації.
  9. .... Дати оцінку впливу правової системи та державного устрою на формування національних моделей публічної служби.
  10. .... Охарактеризувати передумови формування систем рекрутування службовців: Spoil system («здобичі») та Merits system («заслуг»).
  11. .... Підходи до класифікації моделей державної служби: організаційні (централізована та децентралізована), за рівнем відкритості (кар'єрна (закрита) та посадова (відкрита)), регіональні (континентальна та англосаксонська).

Перелік тем творчих робіт до розділу 2

1. Визначити чинники формування «поствеберівської» моделі публічної служби.
2. Охарактеризувати концепцію «нового публічного управління» (New Public Management).
3. Визначити причини та необхідність реформ 90-х років 20 століття в розвинутих країнах світу.
4. Зміна парадигми ролі та призначення сучасної держави: основні постулати.
5. Розкрити зміст напрямів «якісний менеджмент» та «залучення та результати» в розумінні сучасної публічної служби.
6. Етичний аспект як основний чинник новітнього етапу модернізації західних систем публічної служби: основне змістовне наповнення.
7. Розкрити зміст понять етичний режим, етичний кодекс, етична інфраструктура.
8. Новели законодавства про державну службу: загальна характеристика.
9. Розкрити, через які правові механізми відбувається розмежування політичних та адміністративних посад
10. В чому виявляються новітні підходи та складові до управління людськими ресурсами, запровадження програм розвитку персоналу, планування кар'єри та розвитку талантів.
11. Визначити складові побудови ефективної системи професійного навчання державних службовців та системи лідерства на публічній службі.
12. Проаналізувати переваги та недоліки запровадження елементів контрактної моделі служби.
13. Нововведення законодавства про службу в органах місцевого самоврядування: переваги та недоліки.

4.3. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. .... Охарактеризувати різноманітні підходи та визначення публічної служби.
2. .... Визначити, в чому полягає сутність правового, організаційного, економічного, культурного, соціального інституту публічної служби.
3. .... Розкрити аспекти виникнення термінології державної служби.

4. .... Концепція раціональної бюрократії (концепція Вебера - Вільсона)
5. .... Концепція східного типу бюрократії (імперська)
6. .... Марксистська концепція бюрократії
7. .... Реалістична концепція бюрократії.
8. .... Види публічної служби. Визначити основні критерії класифікації.
9. .... Дати оцінку впливу правової системи та державного устрою на формування національних моделей публічної служби.
10. .... Охарактеризувати передумови формування систем рекрутування службовців: Spoil system («здобичі») та Merits system («заслуг»).
11. .... Підходи до класифікації моделей державної служби: організаційні (централізована та децентралізована), за рівнем відкритості (кар'єрна (закрита) та посадова (відкрита)), регіональні (континентальна та англосаксонська).
12. Визначити чинники формування «поствеберівської» моделі публічної служби.
13. Охарактеризувати концепцію «нового публічного управління» (New Public Management).
14. Визначити причини та необхідність подальших реформ в сфері публічної служби 90-х років 20 століття в розвинутих країнах світу.
15. Зміна парадигми ролі та призначення сучасної держави: основні постулати.
16. Розкрити зміст напрямів «якісний менеджмент» та «залучення та результати» у розумінні сучасної публічної служби.
17. Етичний аспект як основний чинник новітнього етапу модернізації західних систем публічної служби: основне змістовне наповнення.
18. Розкрити зміст понять етичний режим, етичний кодекс, етична інфраструктура.
19. Новели законодавства про державну службу: загальна характеристика.
20. Розкрити, через які правові механізми відбувається розмежування політичних та адміністративних посад.
21. В чому виявляються новітні підходи та складові до управління людськими ресурсами, запровадження програм розвитку персоналу, планування кар'єри та розвитку талантів.
22. Визначити складові побудови ефективної системи професійного навчання державних службовців та системи лідерства на публічній службі.
23. Проаналізувати переваги та недоліки запровадження елементів контрактної моделі служби.
24. Нововведення законодавства про службу в органах місцевого самоврядування: переваги та недоліки.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

5.1. Політика курсу

Відвідування лекційних занять є добровільним, проте враховується при підсумковому контролі шляхом задавання додаткових запитань за відповідним матеріалом.

Відвідування семінарських занять є обов'язковим, їх пропуск автоматично знижує підсумкову оцінку за курсом, оскільки на відповідні семінари аспірант не отримує балів.

Політика академічної доброчесності визначається згідно з Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Таврійському національному університеті імені В.І. Вернадського.

5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Денна форма навчання

Поточний контроль	Підсумковий Контроль	Сума
-------------------	-------------------------	------

Розділ 1			Розділ 2			40	100
C1.1	C1.2	TP1	C.2.1	C2.2	TP2		
10	10	10	10	10	10		

C1.1, ... C2.2.– семінари до тем розділів

TP1, TP2 – творчі роботи до розділів

Заочна форма навчання

Поточний контроль				Підсумковий Контроль	Сума
Розділ 1		Розділ 2			
C1.1	TP1	C2.2	TP2	40	100
15	15	15	15		

C1.1, C2.2.– семінари до тем розділів

TP1, TP2 – творчі роботи до розділів

5.3. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Не передбачено.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року №889 –VIII // Голос України. – 2015. - №250.
2. про службу в органах місцевого самоврядування : Проект закону № 6504 від 05.01.2022. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73563
3. про схвалення Концепції запровадження посад фахівців з питань реформ: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2016 року № 905-р.//Урядовий кур'єр. – 2016. – 29 грудня - № 247.
4. оліушко І. Державні секретарі міністерств: старт нової управлінської реформи. URL:<https://zn.ua/ukr/internal/derzhavni-sekretari-ministerstv-start-novoyi-upravlinskoyi->

[reformi-.html](#)

5. Куйбіда В.С. Організація публічної служби в Україні: монографія / В.С.Куйбіда, О.В.Хорошенко. – Кам'янець-Подільський: Вид.ПП Звойленко Д.Г., 2016. – 272 с.
6. Линдюк О.А. Теорія та практика модернізації державної служби України в сучасних умовах глобалізації: монографія / О.А.Линдюк. – Київ: НАДУ, 2016. – 304 с.
7. ауково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / ред.кол. К.О.Ващенко, І.Б.Коліушко, В.П.Тимошук, В.А. Дерезь (відп.ред.). – Київ : ФОП Москаленко О.М., 2017. – 796 с.
8. еліпа Д.В. Організаційно-правові засади державної служби в Україні: підручник / Д.Неліпа. – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 384 с.
9. роблеми реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні : монографія / авт.кол. : Т.Е.Василевська, І.Г.Сурай, О.І.Васильєва та ін.; за заг.ред. Т.Е.Василевської. – Київ : НАДУ, 2018. – 256 с.
10. Черноног Є. С. Державна служба. Історія, теорія і практика : навч. посіб. / Є. Є. Черноног. - К. : Знання, 2008. - 458 с.

Додаткові

1. Атаманчук Г. В. Сущность государственной службы : история, теория, закон, практика : монография / Г. В. Атаманчук. - 2-е изд. - М. : РАГС, 2008. - 312 с.
2. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : учебник / Г. В. Атаманчук. - М. : Омега-Л, 2010. - 525 с. - (Университетский учебник).
3. Афонін Е. А. Транспарентність влади в контексті європейської інтеграції України : конспект лекцій до короткотермінового семінару в системі підвищення кваліфікації кадрів / Е. А. Афонін, О. В. Суший. - К. : НАДУ, 2010.- 48 с.
4. Желюк Т. Л. Державна служба : навч. посіб. / Т. Л. Желюк. - Тернопіль : ТНЕУ, 2013. - 357 с.
5. Історія державної служби в Україні : у 5 томах / [О. Г. Аркуша, О. В. Бойко, Є. І. Бородин та ін. ; відп. ред. Т. В. Мотренко, В. А. Смолій ; редкол.: С. В. Кульчицький (кер. авт. кол.) та ін.] ; Голов. упр. держ. служби України, Ін-т історії НАН України. - К. : Ніка-Центр, 2009. -Т. 2.-512 с.
6. Озірська С. М. Системи державної служби європейських країн : Велика Британія, Російська Федерація, Україна, Французька Республіка : наук.-аналіт. дослідж. / С. М. Озірська, Ю. Д. Полянський. - К. : Вид-во УАДУ, 1999.- 168 с.
7. Опанасюк Г. О. Тенденції підготовки державних службовців у країнах Центральної та Східної Європи : монографія / Г. О. Опанасюк. - К : Вид-во УАДУ, 2001.- 284 с.
8. Сидоренко П. В. Кадрова політика в місцевих органах виконавчої влади [Електронний ресурс] / П. В. Сидоренко // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. - Д. : ДРІДУ НАДУ, 2010. - № 4
9. Бережний В. О. Реформування державної служби у Франції / В. О. Бережний // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук, пр.-2011.-№2.-С. 364-371.
10. Богданова Н. О. Бюрократичний апарат органів державної влади України: теоретико-методологічний аспект / Н. О. Богданова // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї : зб. наук. пр. - К., 2008. - Вип. 14. - С. 356-363.
11. Бурдяк В. І. Державна служба як особливий різновид суспільно-корисної праці / В. І. Бурдяк // Публічне управління : теорія і практика : ел. наук. фах. вид. - 2011. - № 1 (5). - С. 140-147.
12. Бурмака В. П. Реформування державної служби в Україні: історичний аспект / В. П. Бурмака, М. І. Шерман // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та

психології : зб. наук. пр. - 2013. - Вип.2.-С. 25-31.

13. Василевська Т. Е. Етичні виміри громадянськості державного службовця / Т. Е. Василевська // Держава і суспільство. - 2011. - № 1. - С. 148-153.

14. Витко Т. Ю. Зарубіжний досвід забезпечення органів державної влади кадрами / Т. Ю. Витко // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. - Дніпропетровськ, 2010. - Вип. 1 (4). -С. 260-269.

15. Германюк М. О. Процедурні принципи державної служби: аналіз проблем реалізації та нормативного закріплення / М. О. Германюк, Є. М. Сафронова // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки.-2013.-№ 1(2). - С. 151-157.

16. Гриненко В. Професійне навчання вищих керівних кадрів для державної служби в зарубіжних країнах / В. Гриненко // Вісник УАДУ. – 2005. - №3.-С. 162-169.

17. Грищук А. Б. Історіографія питання становлення і розвитку інституту державної служби в Україні / А. Б. Грищук // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. - 2013. - Вип. 3. - С. 3-10. - (Серія юридична).

18. Дзвінчук Д. І. Підвищення професійної компетентності посадових осіб органів влади у сфері європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва : методичні аспекти / Д. І. Дзвінчук, А. В. Мазак // Вісник державної служби України. - 2014. - № 1/2014. - С. 33-38.

19. Западинчук О. П. Формування іміджу державної служби в умовах розвитку інформаційного суспільства / О. П. Западинчук // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. - 2012. - Вип. 3 (14).-С. 239-247.

20. Зіміна О. М. Державна служба як публічно-правовий інститут з елементом європейського стандарту - культурою праці / О. М. Зіміна // Зб. наук. пр. НАДУ. - 2008. - № 2. - С. 74-81.

21. Жиденко Н. А. Досвід зарубіжних країн у сфері професійного розвитку персоналу державної служби / Н. А. Жиденко // Теоретичні та прикладні питання державотворення: ел. наук. фак. вид. - 2013. - Вип. 13. - С. 275-283.

22. Колошник Н. С. Шляхи впровадження зарубіжного досвіду самоосвіти державних службовців до практики публічного адміністрування в Україні / Н. С. Калашник // Право та державне управління : зб. наук. пр. - 2013. - № 3. - С. 47-51.

23. Канавець М. М. Профілі професійної компетентності посад державної служби: міжнародний досвід / М. М. Канавець // Актуальні проблеми та перспективи розвитку публічного управління в Україні : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. 11 жовт. 2012 р. / за ред. В. М. Огаренка, А. О. Монаєнка. - Запоріжжя : КПУ, 2012. - С. 129-133.

24. Кіцак Т. М. Моделі підготовки державних службовців у країнах Європи та Північної Америки : досвід для України / Т. М. Кіцак // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. - 2012. - Вип. 30. - С.377-384.

25. Ленкевич О. Ю. Організаційно-правовий механізм боротьби з корупцією на державній службі / О. Ю. Ленкевич // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля : наук. журнал. - 2013. - № 16. - С. 34-37.

26. Липовська Н. А. Моделі суспільства як методологічна основа дослідження соціокультурного контексту інституту державної служби / Н. А. Липовська // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології : зб. наук. пр. - 2011. - № 1 (4). - С. 14-22.

27. Мотренко Т. В. Сучасний досвід організації державної служби в зарубіжних країнах / Т. В. Мотренко // Вісник державної служби України. - 2007. - № 2. - С. 24-37.

28. Пахомова Т. І. Механізми функціонування системи державної служби в період суспільних реформ : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня д. наук держ. упр. : спец. 25.00.03 "Державна служба" / Т. І. Пахомова. - К., 2007. - 24 с.

29. Пахомова Т. І. Модернізація системи державної служби : сучасний вимір / Т. І. Пахомова // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології : зб. наук. пр. - 2011. - № 1 (4). - С. 22-28.

30. Потьомкіна Ю. С. Категорія "відповідальність" у сфері державної служби / Ю. С.

- Потьомкіна // Університетські наукові записки : зб. наук. пр. - 2012. - № 3. - С. 460-468.
31. Прилуцька М. О. Поняття "державна служба" в історико-правовому аспекті / М. О. Прилуцька // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук, пр. - 2012. - № 1. - С. 149-155.
32. Прокопенко Л. Л. Європейські підходи до підвищення кваліфікації публічних службовців / Л. Л. Прокопенко, П. Є. Щербаков // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. - 2012. - Вип. 3 (14).-С. 154-161.
33. Прокопенко Л. Л. Моделі державної служби / Л. Л. Прокопенко // Енциклопедичний словник з державного управління. - К. : НАДУ, 2010. - С. 272-273.
34. Топалова Е. Х. Світовий досвід оцінювання персоналу в державній службі / Е. Х. Топалова, А. В. Супрун // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології: зб. наук. пр. - № 1 (2). - Х. : Херсонський національний технічний університет, 2010. – С. 79-84.
35. Ярошенко В. М. Транспарентність та відкритість влади як механізми становлення інституту демократичної громадянськості / В. М. Ярошенко // Вісник ЧДУ ім. П.Могили. - 2012. - Вип. 170., Т. 182. - С. 85-91. - (Наукові праці. Політологія).

Інформаційні ресурси

1. Громадянське суспільство і влада. Урядовий веб-сайт. – http://civic.kmu.gov.ua/consult_mvc_kmu/news/article
2. Законодавство України. – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a>
3. Національне агентство України з питань державної служби. – <http://www.nads.gov.ua>
4. Національний інститут стратегічних досліджень. – <http://www.niss.gov.ua>
5. Организация Объединенных Наций. – <http://www.un.org/ru/>
6. Партнерство "Відкритий Уряд". – <http://ogp.gov.ua>
7. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. – <http://www.president.gov.ua>
8. Реформи в Україні. – <http://reforms.in.ua>
9. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua>
10. Центр політико-правових реформ. – <http://www.pravo.org.ua>
11. Human Development Reports. – <http://hdr.undp.org/en/>
12. Freedom House. – <http://www.freedomhouse.org>
13. Open government partnership. – <http://www.opengovpartnership.org>
14. The Sigma Programme. – <http://www.sigmaxweb.org>
15. The World Bank. – <http://www.worldbank.org>
16. United Nations Development Programme. – <http://www.undp.org/content/undp/en/home.html>
17. World Economic Forum. – <http://www.weforum.org>
18. Worldwide Governance Indicators. – <http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.asp>